

1 SKYRIUS

2005, sausio 17

Baras Los Andželo centre buvo tikra skylė, ir tai puikiausiai derėjo prie Maiko Deleinio dabartinės nuotaikos. Tebuvo likusi viena laisva kėdė tarp nuožmiai besilaižančios pusamžės poros dešinėje ir tulžingo girtuoklio medkirčio marškiniais, džinsais ir darbiniais batais, susmukusio prie burbono stiklo iš kairės.

Deleinis aptūpė suaižėjusią odinę pagalvėlę, akimis pasigavo barmeno žvilgsnį ir užsisakė alaus. Aukščiau ant sienos neryškus televizoriaus ekranas rodė futbolo varžybas, paleistas dideliu garsu ir niekieno nežiūrimas. Girtuoklis spoksojo priešais save krauju pasruvusio moliusko akimis.

— Pažįstu tave, a ne? — sušvebeldžiavo jis. — Tu tas bičas iš to šou, tiesa? Kur seniau rodė? Juk čia tu, tiesa?

Priešais Maiką pasirodė alus.

— Mokėsi grynais ar atidaryti sąskaitą?

— Prašyčiau sąskaitą.

— Ar turi kredito kortelę?

Tokia tad buvo ši vieta.

Jis ištraukė iš nudilusios piniginės „American Express“ kortelę ir padėjo ant baro. Barmenas kaipmat uždengė ją delnu.

— Mikis Magas, a ne? — neatlyžo girtuoklis. — Va kas buvai per televizorių.

— Ar atsimeni šou?

— Aha. Aha, atsimenu. Šlamštas.

— Ačiū, drauguži.

— Ne, aš rimtai. Prieš kiek metų jį rodė? Dešimt?

— Panašiai.

— Aha, — jis išmaukė savo gėrimo likučius. — Tu buvai sušiktas. Nėra ko stebėtis, kad jį užraukė, ar ne?

Nekreipdamas dėmesio į pašnekovą, Deleinis truktelėjo didelį alaus gurkšnį. Ne tik šou buvo užrauktas: vos prieš valandą jo agentas ištėškė ir jį patį.

„Žinai, ką, vaikine? — pasakė jam Alas Siglis telefonu, sėdėdamas savo šauniame biure Vilšyro bulvare. — Turi suprasti, kad esi dinozauras. Kovoju dėl bet kokios veiklos tau, kol dar visai nebuvai išsikraustęs iš proto. Tavo karjera baigta. Žiūrėkim tiesai į akis, tu stumi šeštą dešimtį. Eik pensijon, kelkis į Palm Springsą, užsiimk golfu ar dar kuo nors, negi nesusipranti? Turiu atsiliiepti į kitą skambutį. Klausyk, man labai gaila, vaikine, bet taip jau yra... ar mes jau baigėme?“

Taip jau yra. Varge, negi Maikas Deleinis ir pats nežino. Jau ir keturiasdešimties jautėsi persenęs čia, Holivude, Blizgučių Mieste. Kai parsisamdė į savo seniai pamėgtą viešbutį „Stebuklingoji pilis“, vargu ar bent vienas magas ten buvo daugiau nei trisdešimties. Pastarąjį agento surastą darbą pats sušiko, kai didelės kino žvaigždės pobūvyje Bel Eire ėmė demonstruoti rankų miklumą. Susimovė rodydamas triuką, o paskui, nuvažiavus stogui prie kortų stalo, grasino patiesti jį išjuokusį arogantišką vyruką.

— Ar supranti, ką sakau? — neatstojo girtuoklis. — Turi pripažinti, buvai šūdas, — jis spoksojo į Maiką. — Ir žinai ką? Atrodai kaip šūdas.

Panašiai ir jautėsi.

Girtuoklis spragtelėjo pirštais į barmeną:

— Dar vieną „Jim Beam'o“, dvigubą, su ledais.

Paskui vėl atsisuko į Maiką:

— Alus, a ne? Mulkių gėralas.

— Tikrai?

Barmenas pastatė stiklinę ir prieš girtuoklio akis pripildė lig kraštų viskio su ledo kubeliais.

Vyriškis ją pakėlė.

— Turėtum gerti padorų alkoholį, ponuli Niekam Tikęs Mage. Į sveikatą.

Susivertė burnon gėrimą ir kone iškart jį išspjovė.

— Jėzau! — riktelėjo barmenui. — Kokį velnią čia man davei? Juk užsakiau „Jim Beam’o“. Čia ne viskis, čia prakeiktas alus!

Barmenas, aukštas, liūdno veido septyniasdešimtmetis, dirbantis čia nuo neatmenamų laikų, papurtė galvą.

— Atsiprašau, pone, klystate. Gal jau jums užteks?

— Čia prakeiktas alus, sakau tau! Gal nori mane nunuodyti, ar ką?

Barmenas ištraukė pustuštį butelį ir parodė vyriškiui.

— Pyliau iš štai šito.

— A ne? Tai dar kartą įpilk.

Suiręs barmenas ištraukė švarią stiklinaitę ir pripylė ją iš viskio butelio. Jo didžiam nustebimui, stiklinėje pakilo alaus putelė, akimirka palūkuriavo ties kraštais ir išsiliejo per šonus.

Maikas Deleinis, pats sau nusišypsojęs, nieko nepasakė.

2 SKYRIUS

2005, *balandžio 8*

Rosui Hanteriui penktadienio rytas prasidėjo pagiriomis, nors buvo sau prisžadėjęs jomis niekuomet nebesirgti. Lygiai kaip buvo tą patį pasižadėjęs praėjusią savaitę, taip pat ir užpraeitą. Ir dar aną, prieš dvi pastarąsias. Penktadieniai išaušdavo lygiai vienodi nuo tos dienos, kai prieš aštuoniolika mėnesių jis parsisamdė į *Argus* jaunesniuoju naujienų reporteriu.

Bet nuojauta nepakuždėjo, kokia visiškai kitokia šioji šiandiena bus.

Artėjant dvidešimt trečiajam gimtadieniui, Rosas buvo aukštas ir sportiškas vaikinys trumpai kirptais tamsiais plaukais ir patraukliu, bet rimtu veidu, tarsi nuolat ką nors analizuotų — didžiumą laiko taip ir buvo. Tik ne dabar.

Jausdamas smegeninėje įkirstą kirvį, jis išvis negalėjo nieko galvoti. Svaigstančia galva išlipo iš lovos, nusižiovavo ir patraukė į vonios kambarį ieškoti paracetamolio, keikdamas save, kad ir vėl nusigėrė. Kiekvieną ketvirtadienio vakarą jis prisisaikdindavo su bendradarbiais išgerti vieną nedidelę taurelę vien tam, kad pasirodytų esąs draugiškas. Kiekvieną ketvirtadienį, vėlyvą naktį, jis šlitiniuodavo namo iš „Coach House“ baro Braitono centre.

Viena iš šio reiškinio priežasčių buvo išskirtinė laikraščio nusi kaltimų skyriaus reporterė, vardu Imodžena Karter. Jis buvo dėl jos pamišęs, bet mergina, regis, labiau domėdavosi tuo tarpu valgomu sumuštiniu. Ir išgerti pajėgdavo daugiau, nei kuris nors iš jų. Bet Rosas jautė, kad pamažu ji vis labiau jį pastebi ir kaskart vis daugiau leidžia sau pafliртуoti.

Ačiū už dar vienas galingas pagirias, Ima, ir už tai, kad leidai man stebėti, kaip nulinguoji link taksi stotelės, įsikibusi į parankę tam suk nistam Kevinui Flečerui.

Neseniai baigęs Goldsmito žurnalistikos koledžą ir didžiai ambicingas, Rosas nekantriai laukdavo naujo ryto, kad galėtų skubėti į naujienų redakciją, iš kur — kaip jaunesnysis reporteris — būsiąs pasiųstas nušviesti beveik bet ko. Eismo nelaimės, kūdikio mirties lopšyje, gaisro, teismo posėdžio, labdaros renginio arba ko nors tiek nuobodaus, kaip, pavyzdžiui, atvirų durų diena kokioje nors mokykloje. Štai taip nykiai sukdamas girtas jis mokėsi amato ir galando dantis šiame padoriame, gerbtiname vietos laikraštyje.

Reikia tikėtis, kad treniruotė sporto salėje, o po to ir ilgokas kelias įkalnėn dviračiu į darbą bent šiek tiek praskaidrins galvą. Lįsdamas į bėgimo kostiumą ir tvirtai užrišdamas sportbačių raištelius, klausėsi vietinių Sasekso naujienų per laikrodyje įtaisytą radijo imtuvą, tikėdamasis išgirsti kokią nors sensacingą istoriją; tokią, kuri vieną dieną ateityje padės jam susikurti vardą ir išpildyti svajonę pamatyti pirmajame nacionalinio dienraščio puslapyje savo straipsnį su autoriaus pavarde riebiomis raidėmis.

Rydamas tabletes su trupučiu vandens, Rosas nuėjo į virtuvė-

lę savo skersvėjų perpučiamame bute, tolėliau nuo Portlando kelio stovinčio namo trečiame aukšte, uosdamas užsilikusį vakarykščio indiško maisto kvapą, kuris atsklido nuo pirmo aukšto ir anaip tol nemalšino šleikštulio, kylančio iki pat skausmo plėšomos smegeninės. Keli kąsniai banano prie pusryčių stalo truputį pagelbėjo savi-jautai; nuplovęs juos obuolių sultimis, įsispoksojo į priklijuotą prie stalo lipnų lapelį su rašteliu sau: ATVIRUKAS TĒČIO GIMTADIENIUI. Kur nors vėliau nupirks.

Nulipęs žemyn pro spyna užrakintą dviratį koridoriuje, Rosas išėjo pro duris į tamsą ir purškiantį lietų.

Dešimt minučių sparčiai parisnojęs, jis atsidūrė sporto salėje tuojau po septintos ryto. Rado kelis žmones, besimankštinančius salėje su veidrodžiais, nežymiai pradvisusioje prakaitu ir valikliu. Daugelis patys vieni bėgo treniruoklių takeliais, mynė elipsinių mašinų laiptelius, važiavo dviračiais, kilnojo svarmenis ar darė atsilenkimus, ir tik nedaugelis sportavo prižiūrimi trenerių. Būgnijantiems „Queen“ ritmams nepakeliamai aidint galvoje, Rosas užlipo ant elipsinio treniruoklio, ketindamas atlikti dvidešimties minučių programą, ir, paspaudęs mygtukus, įjngė jo ekraną.

Didindamas greitį, stebėdamas, kaip dažnėja širdies dūžiai — 110... 120... 130... — Rosas krūptelėjo, išgirdęs savo brolio Rikio balsą, išrėkiantį jo vardą. Taip garsiai, taip arti — atrodė, brolis stovi visai šalia.

Tačiau juk tai neįmanoma. Rikis gyvena Mančesteryje, už 270 mylių, kur atlieka viešbučio vadybininko praktiką. Jiedu retai šnekėdavosi telefonu, bet Rikis tik vakar buvo atsiuntęs elektroninį laišką — norėjo aptarti dovaną, kurią jiedu kitą savaitę pirkšią tėčio šešiasdešimtmečiui.

Po akimirkos Rosas pajuto, kaip nuo elipsinio treniruoklio rankenų jam delnus ima krėsti elektra. Nebegalėjo nė pajudėti. Pėdos įaugo į pakojus. Smegenys pradėjo suktis, tarsi jis leistųsi atrakciono kalneliais. Apimtas staigios panikos, Rosas svarstė, ar tik nepraranda sąmonės nuo cukraus trūkumo.

O gal stoja širdis?

Salė suvilnijo lyg jūra pilkų treniruoklių, dabar išskydusių dėmėmis.

Pasijuto traukiamas į ilgą, tamsų tunelį. Kūnas pašėlusiai sukosi, ir Rosas karštligiškai įsitvėrė treniruoklio rankenų. Toli priekyje matė šviesą, sulig kiekviena akimirka vis didesnę ir ryškesnę. Akyse žybsėjo vaizdiniai. Embrionas. Kūdikis. Motinos veidas. Tėvo veidas. Metamas kamuolys. Lenta, prie kurios stovi mokytoja su žymekliu rankoje ir rėkia ant jo. Mano gyvenimas, suvokė Rosas. Tarsi visas gyvenimas plauktų prieš akis.

Aš mirštu.

Po kelių sekundžių jį apglėbė ryški tunelio šviesa. Šilta, svaigianti; jis plūduriavo ant pripučiamo čiužinio plokščiame vandenyne. Virš jo sklendė brolio veidas.

„Viskas gerai, ar ne, Rosai? Šauniai laikomės.“

Rikis. Kuriuo jis bjaurėjosi, kiek tik save prisimindamas. Jam nepatiko, kaip brolis atrodo, kaip šneka, kaip juokiasi, šlykštėjosi jo valgyimo maniera. Ir tiksliai žinojo kodėl: Rikis yra jo identiškasis dvynys. Tarsi kaskart jį matydamas žiūrėtų į veidrodį.

Sakoma, kad dvyniai išgyvena abipusę meilę. Ypatingą, nepertraukiamą ryšį. Bet per visus savo gyvenimo metus Rosas nieko panašaus nepajuto.

Tik neatlėgstantį pasibjaurėjimą.

Daugiausia todėl, kad tėvai visuomet pirmenybę atiduodavo Rikiui, o šis to nematė.

Kai tik Rosas pakankamai užaugo, kad galėtų išeiti iš namų, jis paspruko taip toli nuo Rikio, kaip tik galėjo. Įstojo į kitą universitetą, apsigyveno kitame mieste. Vienu metu net gundėsi pasikeisti pavardę.

Dabar jo brolis plūduriavo šalia, nenumaldomai gožiamas baltos šviesos, atsisukęs į Rosą ištiestomis rankomis, tarsi karštligiškai stengdamasis jį pasiekti, sučiupti už pirštų galų. Bet pats jis judėjo pernelyg greitai, kad Rikis spėtų iš paskos, lyg plaukikas, traukiamas į sukurių gelmes.

Rikis sušuko kupinu nevilties balsu:

„Juk laikaisi, ar ne?“

„Laikausi“, — atsakė Rosas.

Šviesa prarijo brolių, akimirką jį apakindama.

Iš viršaus spoksojo veidai. Šviesa pakito. Jis dvokė prakaitu, kilimu, nešvariais plaukais. Girdėjo kalantį muzikos ritmą. Galva plyšo.

Kažkas klūpojo šalia.

— Kaip jaučiatės?

Apstulbęs Rosas dairėsi aplinkui. Pervėrė paniška mintis: nejaugi miriau?

Paslaugios rankos padėjo atsikelti, nuvedė prie svarmenų suoliuko, prilaikė, kol jis sėdosi.

Greta stovėjo raumeningas vyriškis, vienas iš asmeninių sporto klubo trenerių, laikydamas plastikinį vandens butelį.

— Atsigerkite.

Rosas papurtė galvą, stengdamasis prablaivėti.

— Gal persistengėte ant tos mašinos? — paklausė balsas.

— Ne... ne, aš... — jis sutrikęs nutilo.

— Ar pakviesti gydytoją? — pasiteiravo kitas balsas.

Rosas vėl papurtė galvą.

— Ne, viskas gerai... tikrai. Jaučiuosi gerai. Gal trūksta cukraus ar dar ko nors.

— Pasėdėkite čia kelias minutes, kol pasijusite tvirčiau.

Kažkas pridėjo medaus šaukštą jam prie burnos.

— Ar sergate diabetu? — paklausė balsas — kažkieno iš personalo, — veidas atrodė susirūpinęs.

— Ne... nesergu.

Tik po dešimties minučių Rosas įstengė atsistoti, į nieką neprišlaikydamas. Kiek vėliau, visus įtikinęs, kad jaučiasi gerai, jis išėjo iš sporto klubo ir apspangęs nupėdino namo, nepastebėdamas lietaus, šalčio, nieko. Atsirakinęs laukujes duris, užlipo laiptais, jausdamasis visiškai išsekęs. Tarsi būtų užkopęs į aukštikalnę.

Žmonėms sporto klube sakė, kad jam viskas gerai, bet gerai anaip tol nesijautė. Jautėsi baisiai. Įeidamas pro duris į butą, Rosas

išgirdo skambant mobilųjį ir pajuto jį vibruojant kišenėje. Išsitraukęs telefoną, pasižiūrėjo į ekraną; numerio nepažino.

— Alio? — atsiliepė jis.

Pasigirdo ašaringas moters balsas:

— Rosai? O, Dieve, Rosai?

Skambino Sindė, Rikio mergina.

— Sveika, — pasakė Rosas vis dar virpančiu balsu. — Sinde? Kas... kas nutiko?

Mergina pratrūko ašaroti. Kelias akimirkas jis klausėsi raudos, kol galiausiai ji susiėmė.

— Rikis.

— Ką?

— Ką tik atėjo policija. Rikį širynt rado parke, kur buvo išėjęs pabėgioti. Ant jo užvirto medis. Prieš pusvalandį. Medis. Sutraiškė jį. O, Dieve, Rosai, Dieve, jis miręs!

3 skyrius

2009, liepa

Metų metais bombardavus pastatus ir vykus kovoms miesto gatvėse, Laškar Ga nebeliko nesugriautų viešbučių, o jų personalas arba žuvo nuo talibų, arba seniausiai pabėgo iš šalies. Dėl saugumo ši vietovė buvo laikoma nelankytina, kadangi čia buvo grobiami žurnalistai, o kai kurie net nužudyti. Tarptautinio spaudos korpuso narius, visgi išdrįsusius kelti čia koją, apgyvendino palapinėje, pastatytoje baltomis sienomis apjuostoje teritorijoje miesto pakraštyje, koalicijos karinėje Helmando provincijos bazėje.

Visiems žurnalistams patarė susilieti su aplinka, kaip galima labiau neišsiskirti. Užsiauginti barzdas, dėvėti smėlio spalvos drabužius, nevaikštinėti po vieną, o ypač nevilkėti savo liemenių, jei nelydi kariškiai, nes taip jie išsiskirtų kaip grobtini taikiniai.

PRAGARO DVYNYNS, taip parašė Rosas Hanteris savo žmonai ne-trukus, kai čia atvyko. Arba bent jau mėgino parašyti. Visą dieną jis vis stengėsi pasiųsti žinutę namo, kol galiausiai pavyko. Skirtingai nei kitiems užkietėjusiems reporteriams, jam tai buvo pirmoji patirtis karo zonoje, ir šią akimirką, nuolat gyvendamas įsibaiminęs, Rosas labai vylėsi, kad ji bus paskutinė. Didžiumą dienų dangus kone nuolat būdavo aptrauktas artilerijos bei degančių pastatų dūmais. Ore tvyrojo sodrus yrančių kūnų dvokas, sprogmėnų tvaikas, o penkis kartus per dieną maldai šaukiančių muedzinų balsus stelbė sraigtasparnių gausmas.

Rosas sėdėjo ant jam priskirtos lovos bendrame stovyklavietės miegamajame, kasydamasis nuolat niežtinčią barzdą, ir nešiojamajame kompiuteryje, sujungtame palydoviniu ryšiu per telefoną, stengėsi sudėlioti pranešimą *Sunday Times* savaitraščiui. Dar didesnę neįtikėtiną kėlė jausmas, kad jis esąs savotiškas apsišaukėlis. Pernai parašė straipsnį, šlovinantį buvusį savo senosios mokyklos mokinį, kuris, kaip Rosas išsiaiškino, prieš kelerius metus mūšyje prarado abi akis ir dešiniąją ranką, bet visgi įstengė grįžti į gyvenimą, sukūrė šeimą, susilaukė dviejų vaikų ir pamėgo slidinėti. Tame straipsnyje Rosas rašė apie neregėtą mūsų karių kovinę narsą mūšiuose.

Į straipsnį entuziastingai reagavo armijos šulai, o jį patį pakvietė apsilankyti karo zonoje ir susitikti su kariais. Bet kartu plūstelėjo elektroniniai laišakai, siunčiami tarnaujančių visų laipsnių karių — kai kurie net pasirašyti tikromis pavardėmis, bet daugiausia anoniemiški, — su siaubo istorijomis apie nuviliančius Jungtinės Karalystės valdžios sprendimus, kurie lemia daugybę nereikalingų mirčių dėl pasenusios įrangos, nors ir šios dažnai trūksta — viskas dėl biudžeto taupymo.

Sunday Times savaitraštis suruošė visus reikalingus dokumentus, užmokėjo Rosui už privalomus trijų dienų „Elgesio priešiškoje teritorijoje“ kursus Harfordšyre. Jį aplinkiniais keliais nuskraidino kariniu C-130 „Hercules“ tipo transportiniu orlaiviu. Rosas paprašė laikraščio vienintelio dalyko: nespausdinti menkinančių pastabų, kol

pats sėkmingai negriš į Jungtinę Karalystę. Jo nedžiugino mintis susipriešinti su žmonėmis, užtikrinančiais jo saugumą.

Ir jis veikia susivokė, kad rašyti yra daug apie ką. Susiklostė išsami demaskuojanti ataskaita apie tai, kaip su britų kariais elgiasi jų vyriausybė. Sąrašas ilgas: britų kariai aprūpinami šaunamaisiais ginklais, kurie lemiamu momentu užsikerta; sodinami į prastai šarvuotas mašinas, neapsaugančias nuo minų; kovos laukai visiškai nepašviesti švyturiais, dėl to daug karių žūsta nuo vadinamosios draugiškos ugnies.

Pastarajame savo pranešime Rosas citavo vyresnįjį karo vadą — anonimiškai, kalbinto žmogaus paprašytas, — kuris palygino karinę techniką su dešimties metų senumo mobiliaisiais telefonais. Ir kad pažeminimas nepasirodytų per menkas, karys, kitaip nei jo senasis moksladraugis, papasakojo apie užuojautos bei paramos stoką, nepakankamą rūpinimąsi sunkiai sužalotais ar visam gyvenimui neįgaliais tapusiais kariais, parvežtais į tėvynę. Sutelkęs dėmesį į darbą, Rosas stengėsi negirdėti tolimų — o kartais ir gąsdinančiai artimų — kulku tratėjimo, kulkosvaidžių pliūpsnių, pavienių bombų sproginimo garsų, vakarui pamažu tįstant į naktį.

Daugelis užsienio korespondentų, regis, pažinojo vienas kitą lyg seni bičiuliai, kaip antai jam priskirtas fotografas, ir dėl to Rosas šiek tiek jautėsi esąs pašalietis. Kai kurie žaidė pokerį kortomis, mačiu-siomis geresnių laikų, susėdę po vangių ventiliatoriumi, judinančiu karštą, drėgną orą ratais, nepajėgiančiu nei jo atvėsinti, nei sukelti skersvėjo. Rosas prakaitavo, oda apsitraukė lipnia plėvele, jis troško šalto dušo, nors buvo nusimaudęs vos prieš kelias valandas. Per pastarąsias dvi savaites mažai miegojo ir jautėsi pervargęs, grumdamas su šleikštuliu, kylančiu dėl nuolatinės baimės.

Bet šią akimirką, Rosui spausdinant tekstą, viską gožė pyktis. Pyktis dėl talibų įvykdytų vaikų bei moterų skerdynių ir prievartavimų, kurių liudininku jam teko būti. Pyktis dėl to, ką pamatė, vakar su kariais įėjęs į namą, kur pagyvenęs vyras kabojo savadarbėje kilpoje, o jam po kojomis tįsojo nuogas merginos kūnas perpjauta gerkle.

Pasigirdus tyliam moters verksmui, jie rado vyriškio žmoną, besislepiančią spintoje. Ji teįstengė nuolat kartoti vienintelį žodį. Kareiviai išvertė jį Rosui.

Kodėl?

Kur yra Dievas? — klausė savęs Rosas. Matyt, smaginas, stebėdamas skerdynes?

Ir tikrai, būnant čia, Afganistane, kiekvieną dieną matant vieną žiaurumo aktą po kito, ima rodytis, kad Dievo psichika gerokai iškrypusi. Kad Jis sukūrė ištisą pasaulį nesveikoms savo pramogoms. Kad pažiūrėtų, kokį dar žmogiškumo sluoksnį Jo sukurti padarai nuo savęs nusimes.

Gūdžiomis naktimis gulėdamas lovoje, nežinodamas, ar koks sprogmuo nenukris ant žurnalistų palapinės ir jų visų neištaškys, Rosas užsidėdavo ausines ir klausydavosi muzikos, kad tik negirdėtų karo garsų. Imodžena, kurią buvo vedęs prieš dvejus metus, šiai kelio nei sudarė mėgstamų jo grupių grojaraštį — „Maroon 5“, „The Fray“, „The Kaiser Chiefs“ — ir daugybę kantri muzikos bei amerikietišku atlikėju, kaip antai Deividas Alenas Kou, Vilis Nelsonas ir Petsė Klain.

Prieš tos nakties ataką Rosas nusiuntė jai žinutę, kaip darydavo kas vakarą:

Myliu tave labai, vaikuti. Nenoriu, kad būtum su manimi, nes niekam čia būti nelinkėčiau. Galvodamas apie tave, kažkaip stumi dienas ir naktis. Bandžiau skaityti karo poezijos rinkinį, kurį man davei, bet pernelyg liūdna. Ypač tas eilėraštis: „Jeigu mirsiu, galvok tik taip apie mane.“ Nes tuomet jis ir žuvo. Svajoju grįžti į tavo glėbį. Mačiau tiek daug klaikumos. Kaip gali žmonės taip daryti? Myliu tave. XXX

Jam palengvėjo, kai laišką pavyko išsiųsti pirmu bandymu, kas retai nutikdavo.